

ПОГОДИЛИСЯ НА ВІЙСЬКОВИЙ ВИШКІЛ

Вашингтон, 28 травня. — Конференція обох конгресових палат погодилася на продовження поборового закону до 1 липня 1955 і на два роки обов'язкової служби для молоді, що закінчила 18½ років життя. Коли до військової служби покликують резервістів, що вже служили дванадцять місяців під час другої світової війни, тоді служба резервістів має тривати тільки сімнадцять місяців.

Адоніс Засуджений На 2-3 Роки Тюрми

Гакенсак, у стеїті Нью Джерзі. — На підставі вирішення судейської лави в минулому тижні, що Джов Адоніс винний за незаконне одержування грошей на різні гри й заклади, вищий повітовий суд наклав на нього кару тюрми від двох до трьох років і грошеву кару висотою \$15,000. Три його спільники дістали таку само кару, а четвертий, який уже відсиджує за подібну провинну двісті три роки тюрми і таку само грошеву кару. Адоніс почав свою „карьеру“ як малий грач у Брукліні, а з часом набрав сили і добився великих впливів у політиці та став „босом“ для деяких політичних діячів.

АМЕРИКА ПРИЗНАЧІТЬ СВОЮ ЧАСТИНУ ВІЙСЬКА ДЛЯ АРМІЇ О. Н.

Атлантик Сіті, Н. Дж. 28 травня. — На зібранні 12,000 Ротаріїв, які з'їхалися сюди в шостидесять країн, американський делегат до Об'єднаних Націй Воррен Остин заявив, що Злучені Держави вже незбаром оголошать своє точне зобов'язання щодо участі в організації збройних сил Об'єднаних Націй на те, щоб О. Н. були готові стримати агресію де б то було в цілому світі. Це перше повідомлення якої-небудь держави про те, що приготувалася міжнародна армія і що Америка готова післати туди якусь певну частину своїх збройних сил. Остин обіцяв, що „вже дуже швидко“ він матиме змогу подати в О. Н. точний план організації американських босвих частин, які, згідно з конституційним законом Злучених Держав будуть приділені на службу О. Н. Американські урядовці в О. Н. заявляють, що подрібний план буде переданий О. Н. з кінцем поточного або з початком наступного тижня. Тоді буде теж з'ясована кількість дивізій, по-

ГЕН. ГОНТ ВАНДЕНБЕРГ, шеф штабу альянції, виступає червоно-білим перед злученням самостійними комісіями збройних сил і закордонних справ у „великих дебатах“ на тему американської закордонної політики. Ген. Ванденберг під час вчорашніх свідчень твердив, що червоні китайці в Кореї користувалися советськими турбо-літаками, мотори яких здаються кращими, ніж ми маємо сьогодні.

АМЕРИКА ПРИЗНАЧІТЬ СВОЮ ЧАСТИНУ ВІЙСЬКА ДЛЯ АРМІЇ О. Н.

Атлантик Сіті, Н. Дж. 28 травня. — На зібранні 12,000 Ротаріїв, які з'їхалися сюди в шостидесять країн, американський делегат до Об'єднаних Націй Воррен Остин заявив, що Злучені Держави вже незбаром оголошать своє точне зобов'язання щодо участі в організації збройних сил Об'єднаних Націй на те, щоб О. Н. були готові стримати агресію де б то було в цілому світі. Це перше повідомлення якої-небудь держави про те, що приготувалася міжнародна армія і що Америка готова післати туди якусь певну частину своїх збройних сил. Остин обіцяв, що „вже дуже швидко“ він матиме змогу подати в О. Н. точний план організації американських босвих частин, які, згідно з конституційним законом Злучених Держав будуть приділені на службу О. Н. Американські урядовці в О. Н. заявляють, що подрібний план буде переданий О. Н. з кінцем поточного або з початком наступного тижня. Тоді буде теж з'ясована кількість дивізій, по-

АЛІАНТИ В КОРЕЇ ПРОДОВЖУЮТЬ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РОЗБИТОГО ВОРОГА

Посилюється ворожий спротив. — Ген. Ван Фліт остерігає перед можливістю нового наступу червоних.

Токіо, 29 травня. — Альянтські війська в Кореї продовжували вчора переслідування розбитого ворога, що після заломання „другої фази“ його великого весняного наступу та втрачених в ньому цілих армій відступав на цілому фронті. Проте, впровадив вчорашнього дня ворожий спротив помітно збільшився, як альянти, перейшовши знову 38-му паралелю в Північній Кореї, дійшли до місця, де ворог сконцентрував свої резерви, зокрема на східному і центральному секторах фронту. На цілому фронті альянтські війська здобули вчора пересічно 4 милі ґрунту. Після дальших альянтських перемог, оточений на східній ділянці ворог продовжує складати масово свою зброю та піддаватися в полон. В альянтських колах вважається, що на тому секторі відтягнуто шляхи втечі цілій великій червоній армії, в приблизній кількості до 100,000 воїків. Вчора знову один великий відділ червоних в силі 1,000 воїків вивадився в полон, втрапивши всяке бажання продовжувати боротьбу. Це виявлюється можливістю сильного морального заломання серед комуністів після останніх поразок на фронті, хоча альянтська розвідка, на підставі своїх інформацій, оцінює все ще високу босву мораль у ворожих рядах. Ген Ван Фліт, альянтський командант в Кореї, заявив вчора під час своїх відвідів на фронті, що ворог має ще великі резерви і має можливість перейти знову до наступу. Теперішній відступ червоних, в багатьох випадках рівнозначний з пачіною втечею, ген. Ван Фліт вважає „втрагую нервів“. До найбільшого ворожого спротиву прихильно з'явилася в районі резервуару Ічачон та на деяких інших секторах фронту. Альянтське командування повідомило, що впровадив кілька останніх днів після заломання червоного наступу понад 5,000 ворожих воїків самі склали зброю і здалися в полон. Сильні з'єднання альянтської фльоти теж вчора бомбардували гарматним вогнем ворожі воєні об'єкти — здовж побережжя, зокрема порт Кансонг, подібно як і альянтська авіація брала найбільш активну участь в переслідуванні ворога на фронті, тоді як інші з'єднання бомбардували ворожі комунікаційні лінії та зосередження ворожих військ в заплілі.

ІНДІЯ ЗАНЕПОКОЄНА ЧЕРВОНИМ „ВИЗВОЛЕННЯМ“ ТИБЕТУ

Нью Делхі, 29 травня. — Останнє повідомлення комуністичного уряду про завершення „визволення“ Тибету підписом договору, що практично робить Тибет провінцією червоного Китаю, викликало помітне занепокоєння Індії щодо дальших цілей такого „визволення“. Індійське міністерство закордонних справ відмовилося від коментарів на цю тему, визнаючи це тим, що воно ще не одержало офіційного тексту договору. Натомість індійська преса, зберігаючи свою дотеперішню „поміркованість“ у висловах на комуністичній темі, не скривав свого стурбованого головно тими клявулями договору, що передбачують „реорганізацію“ тибетської армії та підпорядкування її комуністичному командуванню для „виключення імперіалістичних впливів“ в Тибеті. Договір, по думці індійської преси, не тільки не вирішує жадної з існуючих проблем, але ще створює цілий ряд нових питань, яких не можна вирішити тільки мирними або чисто оборонними цілями Китаю. Індія зокрема хотіла б вяснення щодо кількості і роду комуністичних військ, що стаціонавуватимуть в Тибеті. Індійське занепокоєння збільшується підозрілим оживленням пачіколонної комуністичної активності в прикордонних з Тибетом самих індійських районах.

СОВЕТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ЗАХОДИ В СПРАВІ ПЕРЕМІР'Я В КОРЕЇ

Об'єднані Нації, Н. Й., 29 травня. — Речник совєтського посередництва в Об'єднаних Націях заперечив вчора останні повідомлення, що совєтський уряд „приватними і посередніми шляхами“ робив в останньому часі заходи для переговорів зі Злученими Державами в справі замирення в Кореї. Вістка про це початково появилася в пресі і описля була потверджена представниками Комітету Посередництва О. Н. Згідно з цим повідомленням, совєтський уряд мав за посередництвом шведського міністерства закордонних справ запропонувати Злученим Державам переговори в справі замирення в Кореї, базую якого мала б бути 38-ма паралелю, отже стан, який існував перед комуністичною агресією 11 місяців тому. Совєтський речник, промовляючи в імені совєтського представника в О. Н., Я. Маліка, заявив, що він „уповноважений вяснити, що це поповідомлення є безпідставне“. Вістку про совєтські заходи в справі переговорів потвердило раніше теж шведське міністерство закордонних справ. В поінформованих дипломатичних колах вважається, що совєтський представник вже мав можливість порозумітися в тій справі зі своїм урядом та що він дістав виразне доручення заперечити цю вістку з невідомих ближче причин, можливо тому, що така пропозиція не цілком задовольнила червоно-китайський уряд.

БЕЗКОМПРОМІСОВЕ СТАНОВИЩЕ АРАБІВ ПРОТИ ІЗРАЇЛЯ

Дамаск, Сирія, 29 травня. — Антагоністичне і безкомпромисове становище арабів проти Ізраїля проявилось тут знову в заявах, що арабські країни готові зрезигнувати з всякої допомоги з боку Злучених Держав, якщо передумовою цього мало бути їхнє поєднання з Ізраїлем. Це становище з'ясовано після того, як зазнавала можливість, що арабські країни можуть бути включені в План Трумана та дістати американську господарську і військову допомогу. Найбільш непримирні під цим оглядом є сирійці, згорі запевнюючи, що Ізраїль „не дідється того“, щоб араби стали разом з ним „в одному ряді“. Виждасі допомоги з боку Злучених Держав, якщо передумовою цього мало бути їхнє поєднання з Ізраїлем. Це становище з'ясовано після того, як зазнавала можливість, що арабські країни можуть бути включені в План Трумана та дістати американську господарську і військову допомогу. Найбільш непримирні під цим оглядом є сирійці, згорі запевнюючи, що Ізраїль „не дідється того“, щоб араби стали разом з ним „в одному ряді“. Виждасі допомоги з боку Злучених Держав, якщо передумовою цього мало бути їхнє поєднання з Ізраїлем. Це становище з'ясовано після того, як зазнавала можливість, що арабські країни можуть бути включені в План Трумана та дістати американську господарську і військову допомогу.

ІРАН ЗАПЕРЕЧУЄ КОМПЕТЕНЦІЮ МІЖНАРОДНОГО ТРИБУНАЛУ В СПРАВІ НАФТИ

Тегеран, Іран, 29 травня. — Іранський уряд вчора дав до пізнання, що він не признає компетенції Міжнародного Трибуналу в Гаазі в справах англо-іранського спору щодо націоналізації нафтової промисловості. Відповідаючи на повідомлення, що британський уряд і Англо-Іранська Нафтова Компанія зголосили Трибуналу цю справу, іранський уряд пообіцяв конкретну відповідь та з'ясування свого становища в тій справі після того, як матиме в руках всі подробиці цих скарг. Для розглянення справи, іранський уряд створив окрему комісію, хоча неофіційно вже наперед повідомлено, що Іран задумує зигнорувати еventуальну акцію Трибуналу в цій справі. Рівночасно робить дальші заходи для остаточного переведення в життя націоналізаційного закону, не звачаючи на цілу його міжнародну скомплікованість, — включно з можливістю військової інтервенції.

ВІДДІЛИ У. Н. С. ОБХОДЯТЬ СВОЇ ЮВІЛЕЇ

Три відділи Українського Народного Союзу обходили минулої неділі ювілей свого існування, два — 40-ліття і один 25-річчя. На ювілейному прийнятті 206 відділу, Тва „Запорозька Січ“ у Вонсакет, Р. Ай., що обходило 40-річчя свого існування, промовляв заступник губернатора Д. Робертс, гол. предс. УНС. Д. Галіччин та гол. радний І. Коколюський. 40-річній ювілей свого існування обходив теж 56-й відділ УНС у Гвілінг, Вест Вирджінія, де з відповідною промовою вступив пав гол. секретар УНС, Г. Герман. В той сам день відділ 334 ім. Івана Франка в Клівленді обходив своє 25-річчя, на якому виступили ред. „Свободи“ д-р Л. Мишуга, заступники гол. предс. УНС. Геневефа Жереняк та гол. радний УНС. Д. Шамагала.

ВЕРХОВНИЙ СУД ДАС ДОЗВІЛ НА КОЛОРОВУ ТЕЛЕВІЗІЮ.

Верховний Суд Злучених Держав вирішив спір між двома телевізійними підприємствами, а саме між Радіо Корпорейшен оф Америка й Колумбія Бродкестінг Систем. Перше підприємство стояло за передачу крізь телевізійні чорні і білі картини, а друге — кольорових. Коли вже все було готове до передачі кольорових картин, справа опинилася в суді, бо це нищило б апарати Р.К.А., які не приймають кольорових картин. Вирішення Верховного Суду дас змогу К.Б.С. почати незбаром надавання кольорових фільмів, а Р.К.А. мусять пристосувати свої апарати до такої телевізії відповідним приладом, що вже готовий до продажу.

ПОМІНИК ПІСЛЯ 863,000 ПОВІТРИХ ВОЯКІВ

Від повстання теперішніх Злучених Держав Америки згинуло досі 863,000 воїків. Тут уже зараховані й ті, що згинули в Кореї. У Пропам'ятний День, 30 травня, поминають героїв, що полягли в бою за збереження ЗДА як країни волі й поступу. Від попереднього Пропам'ятного Дня в 1950 р. згинуло дальших 11,313 американських воїків у війні.

ШВИДКА ПЕРЕМОГА В КОРЕЇ НЕ СТРИМАЄ АМЕРИКАНСЬКОГО ОЗБОРОННЯ

Вашингтон. — Мирові поголоски з Далекого Сходу поставили руба питання, що стане з програмою розбудови великої армії Злучених Держав на випадок, коли б справді встановили мир. Високі урядовці мають на це готову відповідь, а саме, що вплив такої події буде „дуже незначний“. Президент Труман і його прибічники рішені йти вперед з розбудовою збройних сил і воєнною продукцією. Мир чи ні, а армія буде поповнена до 3-

500,000 воїків з кінцем липня, отже буде вдвоє сильніша ніж на початку Корейської кампанії. Президент і його дорадник у мобілізації, Чарлс Вилсон, далі обстоюють думку, що розбудова збройних сил відстрашить Росію від агресії для завоювання цілого світу. Такої самої думки військові провідники, а секретар стеїту Дін Ачесон може щось про це сказати в четвер, коли його покликуть на свідка до сенатської комісії.

БОМБАРДУВАННЯ КИТАЮ ОБЕЗБОРОНИЛО Б АМЕРИКУ

Вашингтон. — Американські повітряні сили пов'язані тісно з собою. Отже, якщо б вилетіли їх на війну з Китаєм, тоді нація буде без захисту внутрі країни і в Європі на кілька майбутніх років. Такі інформації

Гойт С. Ванденберг, складаючи своє свідчення для вяснення причин, на підставі яких звільнено ген. Доглеса МекАртура зі становища верховного командувача на Далекому Сході. Ванденберг доводив небезпеку плану МекАртура послати американські літаки на бомбардування Манчжурії під час корейської війни. Він твердить, що повітряна сила призначена зруйнувати силу ворога в її продукційних осередках, а потім нищити воєні поставання. Головний ворог не Китай, а Росія, отже хіба туди треба булбл скерувати літаки й бомбардувати продукцію.

В АМЕРИЦІ

● Найвищий будинок на світі, „Емпайр Стейт Билдинг“ у Нью Йорку, проданий за \$50,000,000. Його купили літвійські торгівці реальності від спадкоємців Дюжона Дж. Раскоба, колишнього голови „Дженерал Моторс Корпорейшен“. Година хоче дістати гроші, щоб сплатити запис Раскоба на добродійні цілі.

● Спір залізничників з підвищення плати закінчився тим, що робітники дістануть підвишку по 33 ц. на годину. Непорозуміння тривало 26 місяців, через них грозив залізничний страйк, доки президент не перебрав залізницю під військово-е управління.

● Офіційно повідомляється, що Америка має вже все потрібне до виробництва водневої бомби. Комісія Атомової Енергії оголосила, що досвід на острові Еніветок були вдалі.

● 175,000 університетських студентів склали минулої суботи іспити для відстроки ім військової служби до закінчення студій. Вислід іспитів буде опублікований до 20 червня.

● „Правду про сонячні окуляри“ містять газети в формі платного оголошення. Оголошення закликають вживати не всяких, а тільки якіснейших окулярів, щоб забезпечитися від сліпоты в наслідок сонячного світла.

КОНГРЕСМЕН КЕРСТЕН ПРОМОВЛЯТИМЕ НА АКАДЕМІЇ В ЧЕШЬ ПЕТЛЮРИ

Нью Йорк, 29 травня. — Конгресмен Чарлз Дж. Керстен, республиканець з Висконсін, буде головним американським промовцем на маніфестації-академії для вшанування пам'яті голови Української Народної Республіки і головного отамана її збройних сил, Симона Петлюри, в 25-ту річницю його трагічної смерті. Академія, яку влаштує окремий Громадський Комітет, відбувається в найближчу неділю, 3-го червня, в год. 2-гий пополуноді в Мангеттен Сентер при 311 Вест 34-тій вулиці. Конгресмен Керстен, як свого часу вже повідомлено, вніс в Конгресі важливу резолюцію, рекомендуючи „політичну і матеріальну“ американську допомогу визвольному рухові українського та інших поневоєних совєтими народів, як теж основну зміну американської політики у відношенні до Совєтського Союзу, як до доказаного налассника. Виступ цього видатного амеріканського представника буде без сумніву червоном важливим етапом в мобілізації американської публічної опінії в користь української визвольної справи. На цій самій маніфестації виступить теж колишній міністр УНР в уряді Симона Петлюри — Арнольд Марголін. З українських промовців виступлять: ген. П. Шандрук, проф. Лев Добрянський, д-р Л. Мишуга, від УПА Бурлака та інші, як теж представники інших поневоєних Москвою народів. В

СОВЕТИ МОДЕРНІЗУЮТЬ СВОЮ АВІАЦІЮ В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, 29 травня. — Совєтські військові власті поспішними темпами переводять повну модернізацію своєї авіації в східній зоні Німеччини, замінюючи всі свої старі типи літаків новими. Досі вже замінено около 500 босвих літаків модерними турбо-літаками, а найпізніше до осені цього року мають бути замінені турбо-літаками теж всі старі ти-

ТЕОДОР ТЕРЕН ДЕБЮТУВАТИМЕ В ТАВН ГОЛ

Нью Йорк, 29 травня. — Відомий український співак-баритон Теодор Терен-Юсків дебютуватиме в Тавн Гол в Нью Йорку 7-го жовтня ц. р. старанням Красвої Корпорації Концертів і Артистів. Йому компаніюватиме один з найкращих піаністів Нью Йорку, Пол Уляновський. В програмі виступу будуть європейські і українські композиції.

ТЕОДОР ТЕРЕН ДЕБЮТУВАТИМЕ В ТАВН ГОЛ

Нью Йорк, 29 травня. — Відомий український співак-баритон Теодор Терен-Юсків дебютуватиме в Тавн Гол в Нью Йорку 7-го жовтня ц. р. старанням Красвої Корпорації Концертів і Артистів. Йому компаніюватиме один з найкращих піаністів Нью Йорку, Пол Уляновський. В програмі виступу будуть європейські і українські композиції.

СПРАВА НАРОДНОГО ДОМУ НА ПОРЯДКУ НАРАД ВІДДІЛУ У. Н. С. В НЬЮ ЙОРКУ

Нью Йорк, 29 травня. — Справа Українського Народного Дому буде на порядку наряд представників відділів Українського Народного Союзу в Нью Йорку, що їх скликає уряд Об'єднаних Відділів на найближчу п'ятницю, 1-го червня. Народи відбудуться в доміви Католіччеських Ветеранів при 33 Іст 7-мій вулиці в годині 8-мій вечорі. На порядку наряд є теж організаційні справи та вибір нового уряду Об'єднаних Відділів УНС.

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates: PEREPLATATA, SUBSCRIPTION RATES, One year, Six months, Three months.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАДІЙНА ЕВОЛЮЦІЯ

Державний секретар Дін Ачесон, промовляючи з нагоди відкриття радіо-пересилань „Голосу Америки“ до під-совєтської Грузії, звернувся безпосередньо до поневоленого Москвою грузинів, пропонує їм „взяти участь“ в американських цілях, які він означив так: „Кінцевою ціллю американського народу і його уряду є мирний світ, в якому не було б сильних і слабих, не було б панів і слуг, але в якому кожна людина могла б жити і працювати вільно і щасливо, без нужди і страху та з правом молитися Богові на свій власний лад“.

Коментуючи виступ Ачесона, в державному департаменті поспішилися вяснити, що ані державний секретар, ані ніхто інший з державного департаменту не мав наміру „заохочувати численні країни Совєтського Союзу до націоналістичного сепаратистичного руху“, або закликати росіян, щоб вони „скинули свій теперішній уряд“.

Виступ Ачесона і раніше виступ представника державного департаменту Діна Роска, який твердив, що народи, які намагаються скинути зі себе тиранію, можуть розраховувати на приязнь і допомогу Злучених Держав, є важливим етапом в американській закордонній політиці. Правда, офіційна політика Злучених Держав все ще дуже здержлива в відношенні до того, що формально вважалося внутрішніми справами Совєтського Союзу, а що на ділі є проблемою міжнародної політики і світового миру. Проте, сьогодні вже і в цій галузі спостерігається надійна еволюція до кращого.

Америка зробила, можна б сказати, перший крок для з'ясування найважливішої справи в теперішньому східно-західному політичному конфлікті, а саме, вяснення свого становища до поневоленних народів. Цим першим кроком є твердження, що „спонукувати до боротьби проти тиранії є законною ціллю вільного світу“. На це Злучені Держави вже рішені. Залишається до з'ясування ще другий важливий, якщо не найважливіший етап в тому самому процесі, іменню, що може бути такою спонукою і заохотою до боротьби проти тиранії. Досі державний департамент не тільки цієї справи не з'ясував, але часом здавалося, що він її ще окремо закривав.

З цього виникає дивний парадокс. З одного боку займається становище „законної підтримки боротьби проти тиранії“, а з другого боку немає відваги чи бажання сказати вразливо, що Злучені Держави признають право на самовизначення народів теперішньої совєтської імперії. Вяснення, мовляв, „підтримка національних сепаратизмів“ могла б ще більше з'єднати „російські народи“, в абсурд і це знає кожний знавць східно-європейських справ. Українці, білоруси, грузини та інші під-совєтські народи під час другої світової війни скеровували свою зброю проти Совєтського Союзу не тільки за повалення совєтської тиранії, але за повалення тиранії взагалі та за своє виразне національне, соціальне і культурне визволення. Пам'ять тих народів сягає дещо даліше ніж політичні міркування державного департаменту і вони пам'ятають тиранію білої Росії. Хвильовий кричав „геть від Москви!“ не тільки червоної, але й білої і яка б вона ще могла бути.

Тому виступ Ачесона та інших представників офіційної американської політики можна справді вважати тільки одним з етапів у розвитку американської політики в тому напрямку, куди вона повинна йти: яснє і недвозначне визнання за всіма під-совєтськими народами найбільш основного права на самовизначення та всебічна допомога у їх боротьбі за здійснення того права.

о. С. Гаюк

ВІД ПРЕСТОЛУ ДО БЕРЕЗИ

13)

(Закінчення).

Дехто з переляку пригнувся до долівки, дехто назад повернувся на своє „сідало“. Але більш завзяті не залишали себе вкоєм, дебатували, сперечалися про те, що могло статися. Шум в залі не вгавав, а все збільшувалося. Однак ані з двору виді вартівних, ані з коридору ми не чули остерігаючих окликів варті, як це траплялося раніше.

Та вже і більше почало світати. Уже можна було розрізнити контури будівель на протилежному кінці площі, вже можна було виразно побачити вартівні вежі, але без баванючих там темних силуетів вартівних кулеметників. Більш вдалі починають сміливо шикатися у вільно-

На площі, біля брам, біля касарень, де ми щодня звикли бачити цілі гурти своїх гнобителів, ані духа. Лише ось через головну входову браму поволі виходить людська постать. Вона прямує під вікна нашої касарні. На рукаві у цієї людини біліє якась біла опaska. Один інженер — українець гукає до нього по-польськи: — Ей, пане, що там сталося? Людина з долини відповідає: — „Панове, ви є вільні; зараз з міста прийдуть ксьондзи і бурмістр і вас випустять на волю!“ Ми більше не слухали. Вирваними дошками і кілками з нарвалимо у чимале вікно, що виходило на коридор. Кілька в'язнів вилазять через нього на коридор, відбивають

ригель від дверей, які з лоскотом відчиняються, а ще з більшим шумом вилітають люди, що біжать відчиняти двері інших камер. Похапавши свої мішки та тоболки, люди біжать вже й без полиців до вихідних дверей, на двір, на волю... За кілька хвилин вся площа вкрилася пом'ятим, змученим, обірваним, але радісним, бо вільним, людом. Боже! на площі тисячі, тисячі народу. Куди тільки не повернешся, скрізь чуєш українську мову. — „Іде вони стільки цих людей вмицати?“ — зі здивуванням каже до мене мій швагер Степан. — „Але ж то і мала Польща цих „визвотувців“, сміючись додає старенький Джус. Крем'янецька група, вибігши на двір, нашвидку умовляється про збірний пункт і всі в секунду розбігаються у різні сторони, хто куди бачив. Одні побігли до криниці воду пити, другі до лятрини, а ще інші до магазину шукати в депозиті здані речі, або і шарців роздобути. Напівніссь біля криниці

Недостачі колективної безпеки

Ціла сьогоднішня американська політика базується на принципі колективної безпеки. Перелом під цим оглядом наступив під час другої світової війни, яку в міжнародних політичних колах вважалося у великій мірі наслідком традиційного американського ізоляціонізму, що переміг в американській політиці після першої війни, не зважаючи на концепції колективної безпеки президента Вудро Вільсона та деяких його співробітників і наступників.

Американський ізоляціонізм мав великий аргумент: колективна безпека може втягнути Злучені Держави у закордонні війни розсварених інших народів. Після другої світової війни ситуація змінилася, як Америка припала провідна роля в світі. Америка разом зі своїми альянтами, стала співтворцем Організації Об'єднаних Націй і початково співорганізатором спільної оборони перед новою, тим разом комуністичною загрозою. Головним актом організації такої колективної безпеки став Північно-Атлантичний Пакт, побіч Об'єднаних Націй.

Проблема американської участі в організації колективної безпеки має принципову піддержку обох партій, демократичної і республіканської, що й створило систему двопартійної, згідно безпартійної закордонної політики уряду. Справа, виходило б, з цілком логічної і ясно. А проте, в багатьох випадках спостерігається серйозна опозиція до такої концепції, що проявилася хочби у відомих заявах колишнього президента Герберта Гувера та республіканського лідера сенатора Тефта, які були вразиво проти висилки дальших контингентів американських військ до Європи. Чималі нотки „повороту до ізоляціонізму“ спостерігається теж в американській пресі та в заявах інших чільних представників американської публічної опінії, які самі по собі аж ніяк не є ізоляціоністами.

Причину такого явища додається — згідно з твердженням відомого публіциста Дейвіда Форенса — насамперед в серйозних недомаганнях в організації та дотепер і в її справності колективної безпеки. Для прикладу наведемо тільки два факти: Атлантичний Пакт і корейська війна.

Атлантичний Пакт зобов'язує Злучені Держави до участі в обороні майже всіх західно-європейських країн, якщо б будь-котра з них була нападена. Це важливий акт колективної безпеки, але насамперед для Європи, бо він не зобов'язує європейські країни до участі в колективній обороні Злучених Держав від нападу — наприклад — на Далекому Сході. І це ще можна б „вирити“, якбиб європейські партнери розуміли і ставилися бодай до своєї власної оборони як власної, а не тільки американської справи. Америка вже видала 35,000,000,000 доларів на допомогу західно-європейським країнам в рамках Плян Маршала, дається окремою допомогою в рамках Атлантичного Пакту, постійно тільки дається, тоді як з боку поодиноких європейських країн ще далеко не виявляється такої рішучос-

ти в організації власної оборони, як цього можна б сподіватись і вимагати. Навпаки, деякі з цих країн навіть дають Америці до зрозуміння, що як вона їх не оборонить — еwentуально навіть без їх участі і жертв — перед більшевизмом, то вони, мовляв, й „на збитки“ попадуть в більшевизмську неволю.

Корейська війна є другим характерним образом „колективної безпеки“ в розумінні деяких народів зокрема та Об'єднаних Націй як цілості. Генеральна Асамблея визнала червоних в Корей напастниками та встановила, що „боротьба проти агресії в Корей є рівночасно боротьбою за мир і волю в світі. В результаті, Злучені Держави самі вислали до той боротьби 300,000 своїх воїків, тоді як 983 мільйонів вільних народів в світі спромоглися вислати там точно... 30,000 воїків. На всіх 55 членів О. Н., не враховуючи в це Совєтського Союзу і його сателітів, нашлося тільки 15 країн, які вислали до Корей свої — можна б сказати — символічні сили. Коштом передбаченої чартером О. Н. „колективної безпеки“ Злучені Держави складають в жертву майже 70,000 своїх воїків, тоді як Британія бажала б бути з агре-

соров в найкращих торговельних стосунках та як інші народи мають самі тільки претенсії та постійно торгуються з Америкою за свою власну оборону, нехтуючи елементарними засадами спільної оборони перед спільним агресором, без огляду на місце агресії.

Це є головні недомагання теперішньої колективної безпеки, що видивають знову концепцію американського ізоляціонізму в опозиції до неї, вважаючи, що Америка має досить до власної оборони. Інше діло, що це не є розв'язкою теперішньої ситуації в світі, яку влучно характеризує одна карикатура в „Провіденс Джорнел“. На ній Дядько Сем і Джон Бул зв'язані разом ланцюгом спільних потреб, але як Дядько Сем вважав за необхідний рішучий виступ в Корей, його держав Джон Бул. Опісля оба дали собі заповнення спільних інтересів і спільної оборони. В Ірані прийшла черга на Джона Була і як той хотів би виступити рішучіше, Дядько Сем зі свого боку здержує його.

Інше діло, що таку ситуацію розглядається як „нормальний“ політичний „бізнес“ хоча і в грізних, але все ще не найгірших часах. Натомість, якбиб мало прийти до загальної війни, то немає сумніву, що авесь вільний світ виступив би знову об'єднаним і єдиним фронтом проти червоного напастника.

Микола Чубатий.

Американська закордонна політика в оцінці журналістів

Відкликання МекАртура з його важливих позицій на Далекому Сході стало приводом до критики цілої закордонної політики Америки з боку американської публічної опінії. Перед сенатськими сполученими комісіями закордонних та військових справ ген. МекАртур заявив, що коли мова про Далекий Схід, то Америка немає ніякої закордонної політики, що там все йде від події до події майже без плану. Скомунізування Китаю при пасивності американських чинників і байдужності до справи національного Китаю дали у висліді корейську війну, яка теж, на думку МекАртура, провадилася не так енергійно, як слід б її провадити. Перехід Формози в руки червоних, був би верхом змарнування воєнних успіхів Америки на Далекому Сході, здобутих у Другій Світовій Війні.

У своїй критиці далекосхідної політики МекАртур мимохідь зачепив також справу червоної Росії, підкреслюючи, що надто великий страх перед її вступом в активну та безпосередню боротьбу на цим терені мало оправдані, бо Росія не в силі провадити на Далекому Сході великої війни.

Такі поважні закиди великого американського полководця, що на цим далекосхідним терені виявив за час своєї кільканадцятилітньої діяльності на провідних становищах багато позитивної праці та успіхів, мусіли, річ природна, викликати живий відгомін у всій американській публічній опінії. На перший погляд виглядає навіть немов американський нарід поділився на два та-

бори — за і проти МекАртура. Та на ділі воно не так. Не особа заслуженого генерала стала лінійною поділу американців. Лінійною поділу стала сама політика теперішніх офіційних чинників, в першу чергу політика, ведена секретарем стейту Діном Ачесоном та його помічниками. Не диво, отже, що ця політика, тим разом критикована доволі гостро майже всією відповідальною американською пресою, нашла свій відгомін також на річних зборах організації „Оверсіз Прес Клуб оф Америка“, авторитетної пресової американської установи в справах закордонної політики.

Річні збори цієї поважної журнالیстичної організації, сполучені з роздачею нагород за найкращі статті про закордонну політику, відбулися 16 травня в готелю Вальдорф Асторія в Нью Йорку, в присутності біля шости соток запрошених гостей. На бенкеті був присутній також представник уряду в особі генерального державного прокуратора МекГрета та багато дипломатичних представників, між ними теж мадам Пандіт, амбасадор Індії до Злучених Держав.

Запрошення в характері гостя дістав також редактор „Українського Квартальника“, автор цих рядків, який бажав поділитися з українськими земляками своїми спостереженнями.

По за офіційною частиною, себто введенням в урядування нової управи „Оверсіз Прес Клуб-у“, бенкетом та роздачею нагород, найцікавішою частиною річного зібрання було Симпозіум, себто дискусія на тему американської закордон-

ної політики. Дискусією керував провідний коментатор закордонної політики Коломбій Бродкестінг Ко. — Едвард Морров. Участь в дискусії взяли передові редактори та коментатори закордонної політики цілого ряду чоловічих американських публікацій.

Хід дискусії, річ природна, тим разом зосередився головною колою американської далекосхідної політики, фактуальною відкликанням ген. МекАртура.

Дискусанти виявляли незвичайно високий рівень американського державницького думання, висловлюючи з повною свободою та почуттям відповідальності. Критикували там не особи, президента Трумана, ген. МекАртура, секретарів стейту та оборони Діна Ачесона чи Маршала, але саму закордонну політику як таку. Брили під увагу її користність чи шкідливість для Америки.

Становище МекАртура сто-процентово боронив найстарший мабуль член тієї групи, закордонний коментатор Нешенел Бродкестінг Компані, популярний радієвий спікер Г. Калтенборн, постійно непримиримий ворог більшевизму навіть в ті часи, коли совєтське залівало по вузла американській публіцистичній світ.

Хоч кількох членів дискусійного стола з конституційних мотивів боронили право президента, відкликати МекАртура з його команди, однак на ділі ані один не боронив на сто процентів політики веденої Ачесоном та Маршалом. Найбільше до позицій уряду наближався закордонний редактор Криєчів Сасне Монітору, Ервін Кенгем, але на ділі всі признавали, що справа МекАртура кінць-кінцем мала корисні наслідки в ділянці закордонної політики Америки, хоч сама справа вела незгоду між американців.

Корисні наслідки справи МекАртура для поліпшення закордонної політики уряду, на думку кількох членів дискусійного стола, полягали в тому, що уряд, мимо опозиції нами місця. Зустрінувшись. Батько і син з радости плачуть і сміються. Серед нас з'являються в'язні - жінки. Вони сиділи десь в окремому барачі. Їх доглядали поліцаї - жінки. Оповідають, що жінки - поліцаї змушували і мордували дуже і дуже жорстоко. Показують жакхліві рани і сліди від тяжких побоев. Холод проходить поза спиною. Хто ж вигодував і виховав цих гієн? В'язні - жінки також змізерували, вимушені, обстрижені „від нуля“, не вміти і брудні. Деякі з них зустрічають мужів, братів, рідних і плачуть з радости. Відні українські жінки! І їм, сердешним, довелося випити не малу чашу страждань! Люди з емістечка приносять нам останні новини. Але ж і невеселі вони! Більшевики з німцями заключили союз приязни. Галичина, Волинь, Полісся, по договору, відходять до більшевиків.

На наші землі приходить безбожний більшевизм. Ми не віримо цим вісткам. Перепітаємо це раз. Питасмо інших людей, що підходять до табора. Вістки потверджуються.

Вол. Дорошенко

Чим славний Іван Франко?

(Його заслуги для України)

Франко — це у нас другий письменник зараз після геніального Шевченка. І силою свого таланту й розмірами своєї праці на найрізніших ділянках українського національно-культурного й політичного життя, він перевершив усіх українських письменників, які з'явилися від Шевченка до нашого часу. І всі визначні наші письменники одностійно годилися з цим першорядним старовицем Франка й не мали претенсій бути вищим за нього. І Леся Українка й Олесь й Михайло Коцюбинський й Володимир Винниченко й Павло Тичина (ранній), як брати письменники із Східної України, і Василь Стефаник, чи Марко Черемшина із Західної — згадуємо тільки поважніші імена — вважали себе учнями й послідовниками великого Каменяря.

Всі вони ніколи не важлилися, навіть у думках, ставити себе вище понад нього. Вони низько схиляли свої голови перед його величезними заслугами на полі літератури, науки й громадського життя. Це інстинктивно відчувало й західноукраїнське громадянство, що по смерті великого сина Галицької землі почало щороку згадувати його пам'ять, як згадує пам'ять безсмертного Тараса.

З Франкової біографії знаємо, що не рожами був уславлений його життєвий шлях і багатотажних і грізних хвилин довелося йому пережити. Але своєю невиспующою працею він переборює усі труднощі й здобує собі велику популярність

(Продовження на стор. 3-тій)

у широких колах галицько-українського громадянства. Скоро ім'я його стає загальновідомим і за Збручем.

Десятиріччя 1898-1907, доба найвищого розквіту Франкової творчості, є рівночасно добою всенародного признання його заслуг. Напередодні вибуху своєї страшної хвороби, що підкопала його тілесні й духовні сили, був Франко першою людиною на цілу Соборну Україну, залишивши за собою в гні навіть дітяч тісі міри як Михайло Грушевський. Його недугу відчув, увесь український народ як тяжке, національне нещастя.

На той час на весь шир стали перед очима українського громадянства по обох боках кордону, що відділяв Східну Україну від Західної, заслуги Франка для Батьківщини.

Нічого й говорити, як багато прислужився Франко для своєї вужчої Батьківщини, де жив і діяв. Можна сказати, що Франко сам один важив за цілий гурт місцевих діячів. І його безугавна праця не минула даремне. Під впливом її під впливом самої особистості великого Каменяря, формувалася світлогляд молодого галицького покоління, тісі „Молоді України“, що прийшла на зміну свого великого вчителя та його товаришів.

Нижче в коротких словах хочемо побіжно згадати заслуги Франка в кожній з тих ділянок, в якій довелось йому працювати. В першу чергу візьмімо невиспующою працею він переборює усі труднощі й здобує собі велику популярність

(Продовження на стор. 3-тій)

проти планів МекАртура повести війну на Далекому Сході гостріше, на ділі багато домагався МекАртура вже запровадити у життя. До таких справ зараховували „рішучу постапу уряду щодо Формози, а саме — що вона за жадних умов не може перейти під ворожу Америку владу червоних, бо й уряд уже визнає, що Формоза це конечна точка опору в оборонній лінії Америки проти червоної Росії та червоного Китаю. До справ пропонує МекАртуром, нині вже принятних за непорушну засаду американської політики, належить цілковите виключення можливості визнання червоного китайського уряду. До таких справ, які уряд під впливом МекАртура реалізує, на думку більшості учасників дискусії, належить військова та матеріальна допомога армії Чан Кай-ші на Формозі.

Відношення Америки до Росії було тільки легко зачеплене кількома диспутантами у зв'язку з американською далекосхідною політикою. Однак з тону дискусії виходило переконання, що Америка, попри всі свої найцірці бажання зберегти мир, таки не буде в силі його зберегти та що війна з комуністичним світом — це справа, від якої нам не втекти.

Наших читачів, очевидно, найбільше інтересувала б позиція провідних американських журналістів у справі визволення України. Це питання не могло бути порушене під час дискусії безпосередньо. Було зауважено, що російський більшевизм не такий надто грізний та сльняний, бо має сильні опозиційні сили внутрі, зокрема серед неросійських народів. В приватних розмовах чин то перед офіційним відкриттям зібрання з деякими журналістами, чи в часі вечері зі сусідами можна було ствердити, що відомості про сильну протисовєтську акцію українського народу вже майже всім доволі добре знані. Так само всі, з ким доводилося приватно говорити, вважали за річ самозрозумілу, що Україна повинна, по розгромленні більшевизму стати вільною нацією. Це тим більше слід підкреслити, що поміж визначених такого погляду були й оборонці теперішньої американської урядової політики, популярнізовані колишнім архітектором американської російської політики в стейт-департаменті Джорджом Кенаном, мовляв, Росію, треба й по упадку більшевизму втримати, а всі народи нашою силою загнати в неволю Москви. Американців, що так думають, не довелось зустрінути може й тому, що на цим річній зібранні дивним майже не було американських крикливих реакціонерів, білих росіян, оборонців єдиної неділимой Росії.

Непомітно десь зникає коротка радість від одержаної волі. Що ж одначе вдіяти? На все Божа Воля. І „без неї нічого бисть, сже бисть!“ Ми скоро збираємося цілою групою з усіма своїми манатками, кладемо на двохколісну тачанку тяжко хворого Бориса Козубського**) і, низько схилявши голови, вирушаємо Антопольським шляхом в напрямку Камінь - Коширська Волинь, на зустріч норову невідомому, під „ярем“ ще іншого більш жорстокого і хижого наїзника.

**) б. посла до Польськ. Союзу у УНДО від Волині.

Дам'ян Горнякєвич.

ЮРІЙ НАРБУТ

Не зовсім задовільні умови праці в Америці не дозволяють нам іноді відзначити своєчасно роковини заслужених українських культурних діячів. Так серед нашої сірої буденності проминув день 23. V. 1950 р., тридцятиліття смерті найбільшого українського графіка Юрія Нарбути. Взагалі на рік 1950 припала роковина смерті аж трьох визначних діячів українського мистецтва: дня 23. V. 1920, помер у Києві ректор української Академії Мистецтв Ю. Нарбут, далі 7. червня 1930 померла з цим світом проф. Петро Холодний і врешті дня 29 вересня 1930 вмер в Куоккала у Фінляндії Ілля Рєпін. Продіяльність пок. П. Холодного появилася своєчасно стаття у „Свободі“ (пера дир. В. Дорошенка), про Рєпіна поміщено в нашому щоденнику тільки коротеньку замітку щодо його національної приналежності, (про його заслуги для українського мистецтва помістимо своєчасно статтю), і врешті сьогодні хочу бодрі у короткому огляді з'ясувати мистецьку творчість Нарбути.

Прикраси книжок в Україні мають уже свою старовину традицію: це в книжних часах появилася у нас такі шедеври, як Ілюміноване (рукописне) Остромирове Євангеліє (з 1052 р.), відтак „Збірник Святослава“ з 1073 р., „Триєрська Псалтир“ (з 70-их років XI ст.), не згадуючи вже про інші, західно-українські євангелія XII—XIII віків. Після буйного розвитку гравестра в Україні з початком XVII ст., воно переходить згодом у стан занепаду в середині XVIII в., щоби ще раз відновити свої добрі традиції, головним чином у Києві (в 50-их роках XIX ст.), але у Львові стало воно від той пори здебільшого ремеслом, обмежуючися на тому вузкому терені до літографії. В новітніх часах книжка, — по думці видавців і авторів, — не вимагала якоїсь автореклами, її вартість мав творити сам зміст, а не зовнішній, причепурений вигляд. Цей хибний погляд, який покутував довгий час на заході, був тим більше оправданий у наших невідрадних умовах. Все ж таки сила традиції була в нас лише приспана, вона далі жевріла приглушена, але не забула, бо увійшла вже в кров творців і чекала лише на сприятливий момент, щоби наново спалахнути. І коли в 1912 р. появилася в Києві така вартісна праця М. Грушевського, як „Ілюстрована історія України“ й „Культурно-історичний рух в XVI—XVII в.“, отож щоби надати обом цим творам справді репрезентативного вигляду, прикрасив їх обертками Василь Кречевський на мотиви стародруків з доби українського бароко, але у власній, наскрізь оригінальній інтерпретації. Таким чином Кречевський вказав на привабливі мистецькі цінності, як на неперебане джерело творчих спонук, обидві його обертки були вже не копіями давніх зразків, а справжніми графічними композиціями у високому стилі. Немає найменшого сумніву, що саме В. Кречевський мав помітний вплив на Юрія Нарбути й,

була хибна, навіть найтрудніші скорочення, віддалі, тіні в перспективі, відбитки в спокійному наче в зеркалі плесі води, низка найтрудніших технічних завдань, які він з нечуваною легкістю виконував нагадував не раз математика, для якого не існують непереборні труднощі.

Нічого дивного, що такий феноменальний мистець незабаром звернувся на себе увагу знавців, і скоро виробив собі признання як найкращий графік на цій території України й Росії. Його почали засипувати замовленнями найбільш виданими фірми такі, як Голиціні, Вільборг, Кнебель, Шиповник, Лукомор'є й інші. Годі тут перечислювати докладніше всі твори, які Нарбут виконав того часу для російських видавців, бо це забрало б забагато місця. Для нас важніше, що він вніс у скарбницю української культури. Саме на цю добу припадає поява найважливіших репрезентативних публікацій (права російською мовою, але присвячених всьому українській тематиці), що мали велике пропагандивне значення. До них належали: „Малоросійський гербовник“ (1914 р.), „Герби гетьманів Малоросії“ (1915 р.), „Старинні усадби Харківської губернії“ (1917 р.), де поміщено світліни давніх дворянських палад, цей альбом дуже рідкий, бо майже цілий наклад знищений більшовиками з уваги на його зміст, „Галиччина в її старині“ (1915 р.), „Очерки історії старої України“ (1916 р.), а всі ці видання пишались чудовими обертками, заставками, а то й ілюстраціями Юрія Нарбути. Він сам зживався якнайлібіше з мистецтвом України, дуже пильно вивчав старовинні пам'ятки наших земель, залюбки їздив по старих дворах, садибах, церквах, монастирях, досліджував історичні місцевості, все пильно зарисовував і втручав постійні зв'язки з музейниками й науковцями, між іншими з П. Дорошенком, Ф. Ернстом, В. Модзалевським, Уманцем і ін. Навіть у родинному житті він дотримувався аж до подробиць староукраїнських звичаїв (під час його вінчання мусів бути майстер церемоній, що стежив за всіма обрядовими тонкощами).

Стала риса праці Нарбути — це українське бароко, в якому ми так сильно проявили себе в минулому. Він вибрав цей стиль, бо відчував, що в ньому найтісніше зв'язується з традицією, але і його багата особиста духовність могла найкраще виявитися в цій вибраній формі. Водночас він спонукав цілу плеяду наших митців дбати про чепурний вигляд українських книжок, його слідами пішли на Великій Україні між іншими: Серета, Дмитренко, а в Галичині головним чином Кожух.

В парі з мистецькою діяльністю Ігоря Нарбути йшла праця над організацією високошкільного життя у визволеній українській державі. Саме Нарбут перебував на себе це відповідальне завдання заснувати Українську Академію Мистецтв у Києві й став її ректором. Зайво додавати, чим була ця Академія для сприятливих умов вільного життя при доборі таких висококваліфікованих сил, які він покладав на професорські становища, а саме брати Кречевський, Мурашко й інші. Навіть у найтяжчих хвилинах свого життя він не

ЧИМ СЛАВНИЙ ІВАН ФРАНКО?

(Продовження зі стор. 2-го)

коли „ЛНВ“ та „НТШ“ — стали ареною його інтенсивної літературної й наукової діяльності, Франко збагатив українську поезію й кількісно й якісно, привівши її численні форми захіно - європейської поезії. Багато значили для вироблення й збагачення української поезії також чеські Франкові переклади з різних чужих мов. Щодо цього — він у нас просто неперевершений ніким із українських поетів. Багато перекладав із чужих мов також покійний Василь Шурат, але далеко менше від Франка та й переклади його значно слабші за Франкові. Шурат, треба сказати, був досить сухим поетом, не дорівнюючи хистом своїм старшому товаришеві.

Дехто з наших діячів, як от напр. др. Степан Томашівський, досить скептично оцінювали Франкову лірику „Зів'яло листя“, мовляв, таких віршів можна знайти силу сілени у другорядних німецьких поетів. Цей гіперкритичний відгук явно несправедливий. Томашівський не взяв під увагу пізніших творів Франка, в яких він пішов далеко наперед. Але й „Зів'яле Листя“ не можна недоцінювати. Я пояснюю оцінку його Томашівським жовчючо відчено покійного історика, який поза тим дуже цинік Франка.

Переходячи до Франкової белетристики треба зазначити, що й тут Франко прокладав нові стежки, особливо, як звичайно під увагу тодішню Галичину й Буковину, де тільки буковинський соловей — Федькович дав речі непереминаючої вартості. Але Федькович, як і наддніпрянські його колеги — Марко Вовчок, Ганна Барвінок та ін., — був романтик-етнограф, а Франко, під впливом Драгоманова та європейської літератури (Золя!) став на реальний ґрунт й показав нам село, і його мешканців не в сентиментально-романтичному аспекті, а в суро-реалістичному вигляді, уникаючи при цьому натуралізму. Його перша збірка оповідань з галицького народного життя „В поті чола“, з прекрасною передмовою М. Драгоманова, зробила велике враження в обивчених колах усієї України й стала зразком молодим письменництву. Як сказав би, що в ній Франко до певної міри випередив і Нечуя Левицького й Мирного, які не позбулися ще сентиментально-народничого, опертої на етнографію, манери. „В поті чола“, „Бориславські оповідання“ та інші такі речі Франка сильно вплинули на творчість Т. Бордуляка, Ст. Ковалева (п'ятки), Б. Лепкого, В. Стефаніка, М. Черемшини й інших у Галичині, Д. Марковича, А. Кримського, навіть М. Коцюбинського — на Наддніпрянщині, де його дуже цинили. Леся Українка перекладала його оповідання на російську мову, Коцюбинський написав про нього брошуру. Те, що не один пішов власним шляхом (в Галичині В. Стефанік, а згодом М. Черемшина, на Наддніпрянщині М. Коцюбинський) не заперечує Франкового на них впливу, ані зменшує ваги цього впливу. Повісті Франка, хоч назагал слабші за його новели, були теж неабияким набутокм нашої літератури, малюючи життя найрізноманітніших шарів галицько-українського й чужинського громадянства. До того мають вони дуже цікаву фабулу. На жаль, зайнятий щоденною працею для заробітку, Франко не мав змоги їх обробляти, а то навіть і докінчити (напр. „Бориславський“ — прекрасна річ — так залишилася недокінчена через упадок часопису „Світ“, де її мистів Франко з числа до числа). Дещо опубліковано аж по його смерті з архіву (як от цікава повість з львівського „дня“ — Лель і

коли „ЛНВ“ та „НТШ“ — стали ареною його інтенсивної літературної й наукової діяльності, Франко збагатив українську поезію й кількісно й якісно, привівши її численні форми захіно - європейської поезії. Багато значили для вироблення й збагачення української поезії також чеські Франкові переклади з різних чужих мов. Щодо цього — він у нас просто неперевершений ніким із українських поетів. Багато перекладав із чужих мов також покійний Василь Шурат, але далеко менше від Франка та й переклади його значно слабші за Франкові. Шурат, треба сказати, був досить сухим поетом, не дорівнюючи хистом своїм старшому товаришеві.

Дехто з наших діячів, як от напр. др. Степан Томашівський, досить скептично оцінювали Франкову лірику „Зів'яло листя“, мовляв, таких віршів можна знайти силу сілени у другорядних німецьких поетів. Цей гіперкритичний відгук явно несправедливий. Томашівський не взяв під увагу пізніших творів Франка, в яких він пішов далеко наперед. Але й „Зів'яле Листя“ не можна недоцінювати. Я пояснюю оцінку його Томашівським жовчючо відчено покійного історика, який поза тим дуже цинік Франка.

Переходячи до Франкової белетристики треба зазначити, що й тут Франко прокладав нові стежки, особливо, як звичайно під увагу тодішню Галичину й Буковину, де тільки буковинський соловей — Федькович дав речі непереминаючої вартості. Але Федькович, як і наддніпрянські його колеги — Марко Вовчок, Ганна Барвінок та ін., — був романтик-етнограф, а Франко, під впливом Драгоманова та європейської літератури (Золя!) став на реальний ґрунт й показав нам село, і його мешканців не в сентиментально-романтичному аспекті, а в суро-реалістичному вигляді, уникаючи при цьому натуралізму. Його перша збірка оповідань з галицького народного життя „В поті чола“, з прекрасною передмовою М. Драгоманова, зробила велике враження в обивчених колах усієї України й стала зразком молодим письменництву. Як сказав би, що в ній Франко до певної міри випередив і Нечуя Левицького й Мирного, які не позбулися ще сентиментально-народничого, опертої на етнографію, манери. „В поті чола“, „Бориславські оповідання“ та інші такі речі Франка сильно вплинули на творчість Т. Бордуляка, Ст. Ковалева (п'ятки), Б. Лепкого, В. Стефаніка, М. Черемшини й інших у Галичині, Д. Марковича, А. Кримського, навіть М. Коцюбинського — на Наддніпрянщині, де його дуже цинили. Леся Українка перекладала його оповідання на російську мову, Коцюбинський написав про нього брошуру. Те, що не один пішов власним шляхом (в Галичині В. Стефанік, а згодом М. Черемшина, на Наддніпрянщині М. Коцюбинський) не заперечує Франкового на них впливу, ані зменшує ваги цього впливу. Повісті Франка, хоч назагал слабші за його новели, були теж неабияким набутокм нашої літератури, малюючи життя найрізноманітніших шарів галицько-українського й чужинського громадянства. До того мають вони дуже цікаву фабулу. На жаль, зайнятий щоденною працею для заробітку, Франко не мав змоги їх обробляти, а то навіть і докінчити (напр. „Бориславський“ — прекрасна річ — так залишилася недокінчена через упадок часопису „Світ“, де її мистів Франко з числа до числа). Дещо опубліковано аж по його смерті з архіву (як от цікава повість з львівського „дня“ — Лель і

ФІНАНСОВІ ТРУДНОЩІ В РОЗБУДОВІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОБОРОНИ

Гага, 24. травня. — В західно-європейських урядових і фінансових колах знову підносяться голоси, що європейські країни та їх ще не цілком доведена до ладу після війни економія не вдержить на довшу мету теперішніх розмірів оборонної підготовки. Це від-

носиться насамперед до фінансів, яких не можна достосувати до продукційних можливостей і потреб, поставлених вже майже на воєнну стопу. Цим теж диктується у великій мірі політичне становище європейських країн в поодиноких справах, в яких вони самі безпосередньо незаінтересовані, — але з якими зв'язані своїми міжнародними зобов'язаннями. Це створює складний політично-господарський комплекс, який напевно як пощастить цим країнам розв'язати без ризикованих політичних і господарських подтягнень та без дальшої допомоги з боку Злучених Держав.

● Шведська поліція встановила, що смерть американського кореспондента, Мура, який пропав минулого грудня і трупа якого знайдено недавно в порті в Осло, була припадком.

Полель, віднайдена, зрєконструйована з різних начерків і перекладена акад. М. Возняком з польської мови на українську (Франко писав цю повість по-польськи на літературній конкурсі у Варшаві). Слід відмітити ще один жанр Франкової белетристики, а саме його прегарні політичні казки й сатири, що дуже дотепні, а разом убіють були ворогів українського люду.

(Закінчення буде)

УВАГА! — НЮАРН І ОНОЛИЦІ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА ВОЗНЕСЕННЯ ГОСПОДЬОГО

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

НА СВОЇХ ВЛАСНИХ ПЛОЩАХ 675 South 19th Street, Newark, N. J.

В НЕДІЛЮ, 3. ЧЕРВНЯ 1951 Р.

Добірні харчі! Музика Снігура.

Початок у 2. годині пополудні до ?

Всіх українців щиро запрошуємо до численної участі.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

В неділю, 3-го червня ц. р., з нагоди 25-ти річчя з дня смерті Голови Української Народної Республіки І Головного Отамана Війська Української Народної Республіки СИМОНА ПЕТЛЮРИ, Вищокопроеванційним Архієпископом МСТИСЛАВОМ, з участю Духовства відслужена буде в укр. правосл. церкві на 14-тій вулиці

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ.

Панахиду музики К. Стеценка співатиме Хор Української Православної Церкви під диригуванням проф. В. Занітєвичча.

До численної прирности у цих відправах запрошується все Українське Громадянство.

Початок Служби Божої в 10. годині 30 хв. ранку.

Після Панахиди відхід на Всенародно Жалобну Маніфестацію-Академію, що відбувається тогож дня, в 2-й год. попол., в Мангеттен-Сентер, при 311 Вест 34 Стріт в Нью Йорку.

Громадський Комітет для Вшанування 25-ої Річниці Смерті СИМОНА ПЕТЛЮРИ, Голови Української Своборної Держави та Головного Отамана Війська Української Народної Республіки в Нью Йорку.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА!

ДРАМ. СЕКЦІЯ ПРИ О.Б.В.У. В НЮАРКУ

відіграє комедію на 3 дії М. Вацка

ЧАР ОДНОСТРОЮ

В П'ЯТНИЦЮ, 1. ЧЕРВНЯ (JUNE 1) 1951 Р.

В УКР. ЦЕНТРАЛІ при 180 William Street, NEWARK, N. J.

Поставка арт. М. Романчачка. — Початок у год. 8. ввеч.

Квитки до набуття в „Самопоміч" в день вистави від 6-тої год. пополудні при касі.

ВАКАЦІЙНА ОСЕЛЯ ОО. ВАСИЛІАН

Та й цього літа, 1951 р., Отці Василіани отварають

У БАБІЛОНІ, НА ЛОНГ АПЛЕНДІ,

ВАКАЦІЙНУ ОСЕЛЮ

ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТВОРИ В АМЕРИЦІ

Шкільний рік скінчиться, придуть спєки і втома, та треба дати нашій дітворі простору, сонця, повітря — відпочинку, щоб вона набрала сили і здоров'я. Як і в минулі роки 1949 і 1950, так і цього року цю дітячу радість, спокій і здоров'я знайдуть діти на цій оселі під проводом ОО. Василіан. Там матимуть співи і забави; знову слухатимуть гарних і коротких викладів із релігії, з історії нашої Церкви, з історії України, з історії географії України. Матимуть ще й інші милі несподіванки, а при тім усім — добрий, здоровий харч.

Ця Вакаційна Оселя починається 24. червня для хлопців і триватиме для них до 29 липня; а від 5 серпня до 2 вересня для дівчат.

На оселю приймають дітей від 7 до 13 року життя.

Оплата від однієї дитини на день дол. 2.50.

Кожна дитина має мати з собою: 1 коц, 2 простирала, 2 рупники й особисті речі (гребінь, штка, тощо).

Просимо зголошувати дітей на оселю заздалегідь, не зволікати на останні дні. Листовно зголошувати на адресу:

BASILIAN FATHERS, 128 Parkwood Rd., Babylon, L. I., N. Y.

А дітей у місті Нью Йорку можна зголошувати в червні по середі від 5—7 год. ввечері в парафіяльній урді церкви св. Юрія при 7-мій вулиці.

Управа Вакаційної Оселі.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СІТІ І ОНОЛИЦІ!

СТАРАННЯМ ВІДІЛІ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

в Джерзі Сіті, Н. Дж.

— відбується —

ВІЧЕ

В СУБОТУ, ДНЯ 2. ЧЕРВНЯ 1951

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

181-183 Fleet Street, Jersey City, N. J.

Початок у годині 6:30 ввечері. Вступ вільний.

Головний бесідник: бувший міністер Карпатської України п. Ю. Рєвай. Будуть теж промовляти й інші бесідники.

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ, БРУКЛІНА, АСТОРІ, ПОНКЕРС, ДЖЕРЗІ СІТІ, ВОЮН, ЕЛІЗАВЕТ ТА ЦІЛОЇ МЕТРОПОЛІТ. ОКРУГІ!

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНЦІВ НЮ ЙОРКУ ТА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГІ

— : : : влаштує : : : —

В НЕДІЛЮ, 3-ГО ЧЕРВНЯ 1951 Р., В 2. ГОД. ПОПОЛ.

В MANHATTAN CENTER, 311 W. 34th ST., NEW YORK CITY, JUNE 3, 1951, 2:00 P. M.

ВСЕНАРОДНУ ЖАЛОБНУ МАНІФЕСТАЦІЮ — АКАДЕМІЮ

для вшанування двадцять п'ятої річниці смерті СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Голови Української Народної Держави і Головного Отамана Війська Української Народної Республіки.

Під час МАНІФЕСТАЦІЇ виступлять визначні американські і українські промовці та представники новонароджених більшовицьких народів.

В мистецькій програмі візьмуть участь визначні мистецькі сили.

УКРАЇНЦІ! Візьміть громадянську участь у цій ВЕЛИКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ!

Гром. Комітет Об'єднаних Орган. Українців Нью Йорку та Метропол. Округи.

Перепродажа квитків в книгарні „Сурма" і в день виступу одну год. перед виставою при касі.

Чистий дохід з виступу призначений на ЗУАДК.

Чистий дохід з виступу призначений на ЗУАДК.

Чистий дохід з виступу призначений на ЗУАДК.

Чистий дохід з виступу призначений на ЗУАДК.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, 3. ЧЕРВНЯ (JUNE), год. 2:30 попол.

в залі Літературно-Мистецького Клубу в Нью Йорку

149 — 2nd Ave. (між 9—10 вул.)

— відбується —

ДРУГИЙ КОНЦЕРТ УЧНІВ

студії

РОМАНА САВИЦЬКОГО

— : : : влаштує : : : —

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ, БРУКЛІНА, АСТОРІ, ПОНКЕРС, ДЖЕРЗІ СІТІ, ВОЮН, ЕЛІЗАВЕТ ТА ЦІЛОЇ МЕТРОПОЛІТ. ОКРУГІ!

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНЦІВ НЮ ЙОРКУ ТА МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГІ

— : : : влаштує : : : —

В НЕДІЛЮ, 3-ГО ЧЕРВНЯ 1951 Р., В 2. ГОД. ПОПОЛ.

В MANHATTAN CENTER, 311 W. 34th ST., NEW YORK CITY, JUNE 3, 1951, 2:00 P. M.

ВСЕНАРОДНУ ЖАЛОБНУ МАНІФЕСТАЦІЮ — АКАДЕМІЮ

для вшанування двадцять п'ятої річниці смерті СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Голови Української Народної Держави і Головного Отамана Війська Української Народної Республіки.

Під час МАНІФЕСТАЦІЇ виступлять визначні американські і українські промовці та представники новонароджених більшовицьких народів.

В мистецькій програмі візьмуть участь визначні мистецькі сили.

УКРАЇНЦІ! Візьміть громадянську участь у цій ВЕЛИКІЙ МАНІФЕСТАЦІЇ!

Гром. Комітет Об'єднаних Орган. Українців Нью Йорку та Метропол. Округи.

УВАГА! ЧЕСТЕР, ПА., І ОКОЛИЦІ!

В СЕРЕДУ, 30. ТРАВНЯ (MAY 30) 1951 Р.

в 7. год. ввечері

В UKRAINIAN-AMERICAN NATIONAL HOME

4th and Ward Sts., Chester, Pa.

(Український Народний Дім)

ВІДІЛ „САМОПОМІЧ" В ЧЕСТЕР, ПА.

виставить другий раз першу українську оперету на 3 дії п. з.:

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

І. Котляревського, муз. Лисенка.

ДІСВІ ОСОБИ: Наталка — Антоніна Туринська, Горпина Терпелиха — Михайлина Гавдик, возний Теретковський — Володимир Кузик, виборний Макогоненко — Мирон Подригула, Петро — Ярослав Кушнір, Микола — Володимир Александер.

Поставка — Володимир Кузик, муз. провід — проф. Анастасія Огородник, декорації — Степан Рожок.

РОЗШУКИ

Пошуку рідних і знайомих ГРИГОРІЯ СКАКУНА із села Чабарівка, пов. Копичинці, Тернопільщина. Усіх прошує пошукати особисто, або пишіть на адресу: SKAKUN, 55 Pennington St., Paterson, N. J.

Пошуку ІВАНА або ВАСИЛЯ СПИНА, котрі знаходяться в місті Hoboken, N. J. Прошу подати свою адресу у важкій справі для Віденського друга в 1947 році.

МІКОЛА ЛУЧНИЦЬКИЙ 17 Woodrow Ave., W. Paterson, N. J. Прошу моїх Друзів і Знайомих відгукнутися. Прибув з Філіппін і перебуваю в Шікаго.

СЕМІН СОБЕЛЬ-СОБЕЛЬНИКОВ c/o League A. U. D. 2247 W. Rice St., Chicago 22, Ill.

ЕДИСВІТЧ ТЕОДОР, син Котля, з села Дідилюк, пов. Камінька Струмцова, пошукує РІДНИХ І ЗНАЙОМИХ. Прошу пошукати до: P. LAPCHAK, 217 Broome St., Apt. 7, New York, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ

Maple Coal & Coke Co. anthracite FUEL OIL bituminous OIL BURNERS SALES & SERVICE 72-74 Box Street BROOKLYN 22, N. Y.

ПЕРЕВІЗ пасажирів, пакунків і речей у місті, поза місто і на дальшу віддачу. ПО НИЗЬКИМ ЦІНАМ.

УКРАїнські ФОНОГРАФІЧНІ РЕКОРДИ. FOREIGN RECORD EXCHANGE 2219 W. Chicago Avenue (Dpt. "U") Chicago 22, Ill. U.S.A.

ЩО Є НА ПРОДАЖ У СУРМІ? НОВІ КНИЖКИ: I. Смолий: КОРДОНИ ПАДУТЬ \$ 1.50 Чалленко В.: ЛЮДИ В ТЕНЕТАХ, сатирична поема в двох томах 2.00

Зі Спорту

У.А.С.Т. — С.К. „Варшава“ 3:1 (2:1) Нью Йорк. — Давно ждані змагання з сильною польською командою У.А.С.Т. ринуть у свою користь на Гант Поінт Стадіоні для 20 травня.

ХВОРИ НА НЕДУГИ Носа (Sinus) і Катару ЗНАХОДЯТЬ ПОЛЕКШУ В ТЕРПЛЯЧІХ ВІД ПРИПЛИВУ КРОВІ В НОСІ

Полекшу, що найменше від терпиль сабуку, катару, смотолоно, які повстають в наслідок припливу крові в носі, свідчать сьогодні відомлення про успіх рецепти, яка є в силі зменшити цей приплив крові в носі.

Через спеціальну ofertу, читачі цього часопису можуть дістати Kloronol по знижених цінах. Треба лише вислати це повідомлення до SUM-LAR CO., Dept. A-366, 2700 Church Ave., Brooklyn 26, N. Y.

користано декілька догідних ситуацій. На наших змаганнях видно легке змучення. Ситуації підворті змінюються. В 17 хв. по комбінації Павличка-Портіко, Павлюк несподівано спрямував лівою ногою м'яч у ворота. Воротар падає в правий ріг, а м'яч... тріпотіється в сітці в лівій розі. Стан 3:1. До 30 хв. Варшава більше має з гри, але добра гра помічі і оборонного тріо нивелює всі небезпечні акції противника.

ТЕПЕР — БЕЗПЕЧНО МОЖЕТЕ ВТРАТИТИ НАДМІР ВАГИ ДО 5 ФУНТІВ ТИЖНЕВО

Новий сенсаційний план починається. Висліді знаєти першого дня, а ні — то зворот грошей.

Нову надію на обличчя тигра від надмірної товщини, що походить від передання, а не від залозин, свідко сьогодні по звільненні з успіху при планованні зживанні нових вітамінних пігул о.к. Вони помагають до втрати товщини (яка походить від передання) і то без небезпечних лікарств або віраж. Називається BENADROL. Цей новий лік діє на чотири, це не злешити надмір товщини 2 способами. Мужчини й жінки, що давніше терпіли від надміру ваги (через передання), оповідають про замітні висліді після зажиття. Вагато людей каже, що втратили до 10 фунтів ваги вже по першій паці. Продаються з гарантією звороту грошей.

За окремою умовою читачі цієї газети можуть дістати BENADROL по знижених цінах. Висліді оце повідомлення до WALWORTH CO., Dept. A-344, 31 Thayer Ave., Brooklyn 12, N. Y., а дістанете дві 3-долларові паки тільки за \$5, отже \$1 знижка на правильній ціні. Не посилайте грошей. Заплатите листомовою при дорученні.

трех суддів, поліції і представників Ліги на нейтральній гриці в Нью Йорку. На цій місці проситься нашу публіку заховуватись культурно по-спортовому, коли залежить нам на добрі нашій команді. Зайві провокаційні вигукі тільки заважають змаганням і кидають погане світло на нас як на націю. Ми віримо, що наша команда на нейтральній гриці під охороною урядових чинників докаже, що має

грати та виграти змагання по-спортовому, а не як Петерсон — терором. З. О.

В Парижі відбулися оригінальні перегони „гарсонів“ — кельнерів на довжину трьох миль, в яких взяло участь 300 змагунів, кожний з пляшкою вина і двома шклянками на підставі.

В Італії і понеділок відбулися в Італії вибори до міських управлінь. Вислід виборів ще невідомий.

That's YOUR dollar he's stretching! John Dietmeier is placing a new telephone cable. At the same time, with the help of a device designed by Bell Telephone Laboratories, he's stretching your telephone dollar.

ПОВІДОМЛЕННЯ Отрим повідомляється членів 204 відділу У. Н. Союзу, що місячні збори відбудуться в суботу, 2. червня, в годині 8. вечорі, в парафіяльній галі, 334 Іст 14 вул. в Нью Йорку.

УВАГА! УВАГА! НЕОБХІДНІ КНИЖКИ Англійська мова в двох підручниках 1) АНГЛО-УКРАїнський СЛОВНИК, Подвиза, 50 тисяч слів з визначеннями, ціна \$4.75.

Мала Бібліотека за \$ 3.90 1) У. Самчук: РОТ, Том I, „Морозів Хутір“, фотом. у 2-ох частинках, 684 ст. друку, ціна \$2.00.

НОВІ КАПЕЛЮХИ СОЛОМ'ЯНІ від \$1.75 вгору, з ПАНАМИ від \$3.25 вгору, як рівнож легкі літні ФІЛЬБОВІ капелюхи по пристоупних цінах. Віднолжно куплені у нас капелюхи.

ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО, П. МАЛИЦЬКИЙ, влас. ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ І БАГАЖУ 115 S. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y. Тел. STagg 2-3617

В Парижі відбулися оригінальні перегони „гарсонів“ — кельнерів на довжину трьох миль, в яких взяло участь 300 змагунів, кожний з пляшкою вина і двома шклянками на підставі.

В Італії і понеділок відбулися в Італії вибори до міських управлінь. Вислід виборів ще невідомий.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

DO YOU KNOW? Although your cost of living has gone up 85%, telephone rates have increased an average of only 22%!

ПОВІДОМЛЕННЯ Отрим повідомляється членів 204 відділу У. Н. Союзу, що місячні збори відбудуться в суботу, 2. червня, в годині 8. вечорі, в парафіяльній галі, 334 Іст 14 вул. в Нью Йорку.

УВАГА! УВАГА! НЕОБХІДНІ КНИЖКИ Англійська мова в двох підручниках 1) АНГЛО-УКРАїнський СЛОВНИК, Подвиза, 50 тисяч слів з визначеннями, ціна \$4.75.

Мала Бібліотека за \$ 3.90 1) У. Самчук: РОТ, Том I, „Морозів Хутір“, фотом. у 2-ох частинках, 684 ст. друку, ціна \$2.00.

НОВІ КАПЕЛЮХИ СОЛОМ'ЯНІ від \$1.75 вгору, з ПАНАМИ від \$3.25 вгору, як рівнож легкі літні ФІЛЬБОВІ капелюхи по пристоупних цінах. Віднолжно куплені у нас капелюхи.

ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО, П. МАЛИЦЬКИЙ, влас. ПЕРЕВІЗ МЕБЛІВ І БАГАЖУ 115 S. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y. Тел. STagg 2-3617

ВАКАЦІЇ ХТО ХОЧЕ відпочити на літній вакації, мало відповідні кімнати до вирентування на ціле літо, як також приймамо на свої харчі. С став до купання. Голоситися до: Mr. & Mrs W. TURSKI, BOX 84, CHESTERFIELD, OAKDALE, CONN. Phone: New London 2-4604.

ЖОВЧОВИЙ МІХУР ТЕРПЛЯЧІ НА ПЕЧІНКУ НАНДІТЬ ПРИПИНЕННЯ ТЕРПІНЬ, ВИКЛИКАНОХ НЕДОСТАЧЕЮ ЗДОРОВОЮ ЖОВЧІ Радується ви, що терпите.

ДОБРІ ВІСТІ ПРО АСТМУ Сподіваюся, що новий лік, званий PENNYL, приносить швидку чудову полекшу для тих, ХТО ТЕРПІТЬ ВІД АСТМИ.

Литwyn & Litwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS Обслуга Щира і Чесна Our Services Are Available Anywhere In New Jersey 801 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, NEW JERSEY ESax 5-5555

ДОБРА ВІСТКА ДЛЯ МУЖЧИН Чи ви нервуєтеся, чуєтеся змучені й виснажені так, що не можете вжитися радіями, які природа призначила для вас? Для нової енергії життєздатності зживайте HEX-TRON! ГЕКСТРОН містить збалансовані вітаміни, потрібні для втримання того життєвого почування. Без уваги на те, яких засобів ви вживали давніше, заживте ГЕКСТРОН і переконайтеся на самому собі, що він може зробити для вас, як уже зробив для тисяч мужчин, які втілюються тепер найбільшими радіями через заживання ГЕКСТРОН-у. Правильна ціна на ГЕКСТРОН є \$4.00 за одну пакуку. Одначе за спеціальним порозумінням для читачів цієї газети ви дістанете ціну знижку. Тільки висліді оце оголошення до BERJAC PRODUCTS, Dept. 2-58, 308 Flatbush Ave., Brooklyn 17, N. Y., а дістанете дві паки ГЕКСТРОН-у лише за \$5.00, отже знижку \$3.00 на звичайній ціні. Не треба навіть посылати грошей. Заплатите поштареві, коли принесете пакуку. ГЕКСТРОН продається з гарантією звороту грошей, як не буде доволені. Затягте собі! Перша тавна кожного успіху — це діяння. Отже не відкладайте цього. Замовте тепер.

ІВАН БУНЬО УКРАїнський ПОГРЕБНИК варяжує погребки по \$150 ціна та мовчання ІВАН КРАЩА ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАЩА

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАїнський ПОГРЕБНИК Замовляється погребки в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ФОНІНІЯХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

Dr. J. DERUHA 128 EAST 86th STREET New York City над станцією соборою Лексінгтон Евеню. Місце має осередне положення, доступне з усіх боків. Окремі ждальні для жінок. Ординує в-будні дні: 10-2 і 4-9 год. Особливу увагу звертає на недуги мужчин і жінок, неправильності й ослаблення. Якщо масте які труднощі а/і едором'ям літа або уно, порадитесь мене з повним довір'ям. — Точні оглядини, включаючи й перевірку крові, \$3. ПОКІНЧИВ СТУДІЇ В ЕВРОПІ.

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРС ОМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРС ІЗДІВ. GR. 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКІВ КУРСИ ІЗДІВ АВТАМІН Постараємося для Вас про отримати диплом. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕ-ІРНІ І НЕДІЛЬНІ Інструктори фахівці. Зал. в 1918. L. TYCHNIEWICZ, директор Metropolitan Auto School 155 — 2nd Ave., Близько 10th St. NEW YORK CITY

Литwyn & Litwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS Обслуга Щира і Чесна Our Services Are Available Anywhere In New Jersey 801 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, NEW JERSEY ESax 5-5555

ІВАН БУНЬО УКРАїнський ПОГРЕБНИК варяжує погребки по \$150 ціна та мовчання ІВАН КРАЩА ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАКРАЩА

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАїнський ПОГРЕБНИК Замовляється погребки в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ФОНІНІЯХ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

УКРАїнське ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО В. Е. Богачевський. Tel. OR. 3-2484 208 E. 6th ST., NEW YORK 3, N. Y. Перевіз меблів, багажу і різних речей.

УВАГА! Коли Ви наміряєте справити собі "VACUUM CLEANER" (машину для загального домашнього чищення) зробіть це через свого заступника фірми AIR-WAY SANITIZOR Пишіть: W. SYDORAK 329 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. Подайте свою адресу і час. Влаштову на бажання безплатний показ. ГАРАНТІЯ. ДОГІДНІ СПЛАТИ. ВДОВОЛЕННЯ.

"THERE IS NO ONE HERE," GRIDLEY SAID. "BETTER LUCK IN THE NEXT HOUSE, THEN." THOAR GROWLED. "Тут нема нікого", сказав Грідлі. — „То пробуймо щастя в наступному домі“ — пробурмотів Тор.

BUT THE BUILDINGS WERE ALL DESERTED. "THEY WILL RETURN," THOAR GUESSED. "WE WILL HIDE BESIDE THE RIVER AND WAIT." Одначе всі будинки були порожні. — „Та вони вернуться“ — висловив здогад Тор. „Сховаймося біля річки й ждімо“.

UNCONSCIOUS OF DANGER, THEY WALKED DOWN THE HILL AND ENTERED THE UNDERBRUSH AT THE RIVER'S EDGE. Несвідомі небезпек, вони зійшли горба і увійшли в хаци на березі річки.

SCARCELY HAD THE FOLIAGE CLOSED ABOUT THEM WHEN A DOZEN HORIBS SPRANG UPON THEM AND BORE THEM TO THE GROUND. Ледви замкнулося за ними листя, як тузят горбів наскочив на них і придавив їх до Землі.

ТАРЗАН, ч. 2602. Жахливий напад горбів.